

Hätäensiapu ja toiminta ensiaputilanteessa

Hätäensiapu on henkeä pelastavaa ensiapua, jolla onnettomuuden uhrin tai sairaus- kohtauksen saaneen henki pelastetaan, estetään uhrin tilan paheneminen ja kutsutaan ammattiapu paikalle. Vakavasti loukkaantunut tai äkillisesti sairastunut tarvitsee apua nopeasti. Oikealla hätäensivulla voitetaan uhrille lisäaikaa.

Ensiapu

Jokainen loukkaantunut tai sairauskohtauksen saanut tutkitaan ensiavun tarpeen arvioimiseksi, oli hän sitten äänekäs tai hiljainen. Kaikessa ensiavussa pyritään ensisijaisesti turvaamaan autettavan hapensaanti eli hengitys ja verenkierto ja antamaan henkeä pelastava ensiapu eli hätäensiapu ennen ammattiavun tuloa. Jos hapensaanti estyy hengityksen tai verenkierron vakavien häiriöiden vuoksi, elimistön solut alkavat nopeasti vaurioitua. Heikoimmin hapenpuutetta kestävät aivokudoksen solut.

Ensiapu aloitetaan tapahtumapaikalla tavallisesti ilman välineitä. Hätäensiavun jälkeen selvitetään tarkemmin, mitä oireita ja vammoja autettavalla on. Ensiaputoimenpiteitä voivat tällöin olla esimerkiksi haavojen sitominen, murtumien tukeminen, autettavan suojaaminen kylmältä, rauhoittaminen ja tarkkailu. Auttamistilanteessa ensimmäiset minuutit ratkaisevat. Jos aivojen hapensaanti estyy, solut alkavat nopeasti vaurioitua.

Hätäensiaputoimenpiteet

- Onko hän hereillä tai herätettävissä?
- Ovatko hengitystiet auki?
- Hengittääkö hän normaalisti?
- Onko hänellä näkyviä verenvuotoja ja onko hänellä uhkaavan sokin oireita (hengityksen, verenkierron ja tajunnan häiriöt)?

Toimi näin ensiaputilanteessa

- Ota rohkeasti ohjat käsiisi
- Selvitä, mitä on tapahtunut ja missä olet
- Selvitä, onko kysymyksessä onnettomuus vai sairauskohtaus
- Tee hätäilmoitus numeroon 112 tilanteen mukaan
- Arvioi nopeasti mahdolliset lisäonnettomuuksien riskit
- Huolehdi omasta, autettavien ja muiden paikallaolijoiden turvallisuudesta
- Tarkista, tarvitseeko joku autettavista ensiapua
- Pyydä paikalla olevia auttamaan, ja anna heille toimintaohjeita
- Jos loukkaantunut on siirrettävä lisävaaran tai vammojen vuoksi, se on tehtävä mahdollisimman varovasti. Siirto on turvallisempaa, kun auttajia on useita
- Seuraa tilannetta ja ohjaa auttajia ammattiavun tulon saakka

LÄHITAPIOLA

Elämänturvayhtiö

Hätäensiapu ja toiminta ensiaputilanteessa Työturvallisuus

Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisy

Paras edellytys tapaturmien ja sairauksien ehkäisylle on myönteinen turvallisuus- ja terveysajattelu, jossa tapaturman vaarat ja terveysriskit tiedostetaan, vaaroja ja riskejä pyritään erinäisin toimenpitein hallitsemaan.

Ensiaputaito on kansalaistaito. Jokaisella on velvollisuus auttaa ja jokaisella on oikeus tulla autetuksi. Ensiaputaitoja täytyy kerrata, jotta taidot pysyvät yllä.

Lähteet ja lisätiedot

[Duodecim](#)